

**ДО АКРЕДИТАЦИОННИЯ СЪВЕТ
НА НАОА**

ДОКЛАД

НА

**ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО
СОЦИАЛНИ И ПРАВНИ НАУКИ, СИГУРНОСТ И ОТБРАНА
ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО
НАПРАВЛЕНИЕ 3.1. „СОЦИОЛОГИЯ, АНТРОПОЛОГИЯ И НАУКИ ЗА
КУЛТУРАТА“**

**ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ 3. СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ
НАУКИ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННИ СТЕПЕНИ „БАКАЛАВЪР“
И „МАГИСТЪР“ В ПУ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“
ОБУЧАВАЩО ЗВЕНО: ФИЛОСОФСКО-ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ**

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на професионално направление 3.1. „Социология, антропология и науки за културата“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки за ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в ПУ „Паисий Хилендарски“.

Докладът е разработен в съответствие с чл.78 и чл.88 а, ал.5, т. 2 от ЗВО и съгласно критериалната система за програмна акредитация на професионално направление.

Експертната група и наблюдаващият процедурата са определени с решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол № 10/08.04.2021 г.).

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 8/18.03.2021 г.
2	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 10/08.04.2021 г.
3	Извършено посещение на ЕГ	По документи и проведени онлайн срещи през септември 2021 г.
4	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 2/26.01.2022 г.
5	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 4/23.02.2022 г.
6	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА (отн. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	

Експертната група е в състав:

1. Проф. д-р Магдалена Борисова Елчинова, НБУ – ръководител
  2. Проф. д-р Валентина Георгиева Миленкова, ЮЗУ – член
  3. Доц. д.с.н. Андрей Виктор Бунджулов, УНСС – член
  4. Доц. д-р Илия Стоянов Илиев, СУ „Св. Климент Охридски“ – член
  5. Стамен Владимир Кънев, редовен докторант в ИЕФЕМ - БАН – член
- Наблюдаващ процедурата член на ПК – проф. д-р Росен К. Стоянов

На свое заседание от 23.03.2022 г. Постоянната комисия се запозна със становището на ПУ „Паусий Хилендарски“ по настоящия доклад и установи, че в него не са констатиран фактически несъответствия.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Въз основа на доклада на експертната група Постоянната комисия констатира, че препоръките от предходната акредитация са изпълнени, както следва:

Препоръки	Констатации на ПК
1. Да бъдат прецизирани различията в придобитите компетенции на магистърските програми с близки или сходни заглавия (най-вече в областта на културното наследство и културния мениджмънт). Срок: февруари 2017 г.	Препоръката е изпълнена
2. Да бъдат прецизирани основанията за различните програми по социология на бакалавърско равнище с оглед на различните компетенции, които те предлагат. Срок: февруари 2017 г.	Препоръката е изпълнена
3. Да се разшири обучението по чужди езици на студентите, особено в специалностите, където това е необходима част от техните компетенции. Срок: февруари 2018 г.	Препоръката е изпълнена

В резултат на проведена процедура за следакредитационно наблюдение и контрол, Акредитационния съвет на НАОА на 30.05.2019 г. констатира, че Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ **изцяло е изпълнил препоръките**, формулирани в решението на Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана от 28.01.2016 г. (протокол № 2) при програмната акредитация на професионално направление 3.1 „Социология, антропология и науки за културата“ за образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“, с обща оценка 8,73 (осем цяло и седемдесет и три стотни).

1. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 4/

СТАНДАРТ 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 1.1. При извършване на обучение в професионалното направление се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище.

По 1.1.1.

Обучението в професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата в ПУ „Паисий Хилендарски“ се извършва от Философско-историческия факултет. Образователните дейности за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ и „магистър“ са в съответствие със Закона за висшето образование, с основните национални стратегически документи и с визията, стратегията за

развитие и основните приоритети в дейността на ПУ, описани на уеб-страницата на Университета в рубрика „Документи“, както и на уеб-страницата на факултета.

В съответствие с тях има разработена и надлежно актуализирана вътрешноведомствена уредба за организация на обучението в професионалното направление.

По 1.1.2.

В ПУ „Паисий Хилендарски“ е създадена необходимата организация за управление на качеството на образованието и свързаната с него преподавателска дейност. В интерес на тази дейност са разработени и приети от съответните органи за самоуправление на ПУ и на основните звена правила за управлението на качеството на образованието в професионалното направление. В рамките на Университета е разработена автоматизираната система за оценяване и акредитация – КОМПАС, която действа от 2005 г. Нейната цел е поддържане на актуална информация за законовата и нормативната база на Пловдивския университет и информационно и компютърно моделиране на методики и процедури за осигуряване и поддържане на качеството на науката в Пловдивския университет.

Преценката за състоянието на качеството и ефективността на обучението във ФИФ се осъществява чрез външни и вътрешни одити.

Вътрешната самооценка се базира на анализ на учебната документация и данни от преподавателите, анализ на обективни данни за резултатите от обучението, реализацията на завършилите, атестация на преподавателите и т.н.

Външната оценка е въз основа на анализ на обобщени данни от анонимни анкети сред студенти и преподаватели по основни въпроси, свързани с факторите за наблюдение (анкети, доклади на експертни групи по акредитация, мнения на потребители на кадри и др.). Основен източник на информация за оценките от външните одити на качеството на образователния процес са и препоръките от експертните групи на НАОА. По препоръките се реализират съответни действия, търсят се и се отчитат резултати. На сайта на факултета са публикувани документите от акредитациите и следакредитационния контрол на НАОА по професионални направления и специалности.

Контролът върху качеството на учебния процес се осъществява и от Комисията по акредитация, одити и рейтинг, която функционира към ФИФ от 2017 г. Тя осъществява вътрешни одити съобразно Правилник за устройството и дейността на комисията по акредитация, одит и рейтинг. От началото на 2020 г. ФИФ вече разполага с лицензиран вътрешен одитор, който е част от университетската комисия по одити и качество и който има за задача да подпомага провеждането на вътрешните одити във факултета. Качеството на обучението във ФИФ и в частност в професионалното направление се регламентира от Правилник за прилагане на системата за

осигуряване, поддържане и развиване на качеството на обучение и на образователния продукт, приет с решение на ФС.

Факултетската Комисия по акредитация, одити и рейтинг събира, обработва и систематизира информацията, свързана с изпълнение на националните критерии за акредитация на ВУ. Комисията има неадминистративни, методически, консултантски и контролни функции с основна цел проектирането, внедряването, поддръжката и усъвършенстването на системата за управление на процесите по оценяване, акредитация и САНК във ФИФ чрез постоянно повишаване изискванията към качеството на образователния процес и академичния състав на факултетно равнище и на равнището на професионалните направления.

По 1.1.3.

Пловдивският университет осигурява в обучението на студентите от специалностите в ПН 3.1 специализирани научно-изследователски практики и летни стажове. Студентите и докторантите активно се включват в изследователските програми и проекти на катедрите.

Връзката между изследване и обучение от интердисциплинарната перспектива, предлагана в специалностите от ПН 3.1. във ФИФ, предполага активен и критичен диалог между знанията, произвеждани от социалните и хуманитарните науки. Този диалог е структуриран като следствие и в съответствие с дългогодишните изследвания на академичния състав на катедрите, осигуряващи обучението на специалностите от професионалното направление: „Етнология“, „Приложна и институционална социология“, „Социология и науки за човека“. Те работят съвместно със следните изследователски звена: Академична ризома „Критика и хуманизъм“, Център за антропологически и етносоциологически изследвания, Изследователски център "Наука, технологии, иновации", Университетски център за изучаване на нематериалното културно наследство (ЦИНКН).

Критерий 1.2. Управление на качеството на образованието.

По 1.2.1.

На факултетно ниво има няколко комисии, които отговарят за управлението на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност:

- Комисия по качеството.
- Комисия по атестации.
- Комисия по акредитация, одити и рейтинг .
- Комисия по учебната дейност.
- Комисия по етика и академично единство.

На сайта на факултета има информация за всичко, свързано с тяхната дейност – правилници, регламенти, протоколи от заседания, взети решения, направени препоръки. По този начин заинтересованите групи могат да се запознаят със системно актуализираната и публикувана на сайта на

факултета информация, свързана с цялостното функциониране на системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав.

Във връзка с функционирането на Системата за осигуряване, поддържане и развиване на качеството на обучение и образователния продукт на ПУ, на 24.01.2017 г. преподаватели от ФИФ, членове на Комисията по подготовка на процедурата по САНК на ПУ и на Комисията по качество, са се запознали с новата критериална система на НАОА и стандартите за оценяване. Било е проведено и допълнително разяснително обучение за работата с новата система КОМПАС на ПУ.

Катедрите, провеждащи обучение в ПН 3.1. Социология, антропология, науки за културата, провеждат методически семинари, на които обсъждат текущи въпроси, свързани с подобряване на учебната документация и възможностите за прилагане на иновативни практики в процеса на обучение. Периодично се провеждат целеви обучения на преподавателите съобразно необходимостта от повишаване на техните компетенции.

По 1.2.2.

В ПУ е изградена нормативна и институционална система за спазване и контрол на правилата на етичен кодекс на академичната общност. Основните елементи са:

- 1) Етичен кодекс на работещите в Пловдивски университет “Паисий Хилендарски“.
- 2) Комисия по етика.
- 3) Правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на плагиатство.
- 4) Правилник за подаване и разглеждане на жалби от студенти/докторанти.

Стандарт 2: „Разработване и одобряване на програмите“:

Критерий 2.1 „ВУ изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация на професионалните направления и съответните специалности /квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др./ при съдействието на заинтересовани страни“.

По 2.1.1.

Учебната документация за всяка степен и специалност отговаря на общите нормативни стандарти в сферата на висшето образование и единните държавни изисквания, изложени в ЗВО; Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“, както и Наредбата за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища. В ПУ има разработена Стратегия за развитие на ПУ „П. Хилендарски“, а за факултета – Стратегия за развитие

на ФИФ и Визия относно необходимостта и перспективите за развитие на специалностите от ФИФ, които са достъпни онлайн.

Учебната документация е стандартизирана и включва квалификационна характеристика, учебен план и учебни програми на задължителните, избираемите и факултативни дисциплини. Учебните планове и програми са изготвени по единен формат. Наборът от документи на всяка специалност включва квалификационна характеристика, учебен план, учебни програми, графици на учебните занятия и изпитните сесии.

В приложените квалификационни характеристики и учебни планове на различните специалности, включително на тези, които са в ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата, са представени крайните резултати от обучението на студентите. В тях се описват срокът и формата на обучение, обектът и аспектите на професионалната дейност на завършилите, необходимите предварителни базисни знания и компетенции за обучение в специалността.

Представени са следните бакалавърски и магистърски програми:

За ОКС „бакалавър“:

„Етнология“, „Социална антропология“, заменени през 2020 г. от БП
„Културна и социална антропология“ – редовно обучение;
„Културен туризъм“ – редовно и задочно обучение;
„Социология на правото, икономиката и иновациите“ - редовно обучение;
„Социология и науки за човека“ – редовно обучение
„Европеистика“ - редовно обучение

За ОКС „магистър“:

„Културен туризъм и културно проектиране“ (специалисти и неспециалисти)- редовно обучение;
„Социална медиация и комуникация“ (специалисти и неспециалисти)– редовно и задочно обучение;
„Социоанализа и междучовешки отношения“ (специалисти и неспециалисти) - редовно обучение;
„Културен мениджмънт“ (специалисти и неспециалисти)– редовно и задочно обучение
„Философия и литература“ – редовно обучение;
„Управление на иновациите и изследователската дейност“- редовно обучение;
„Европеистика“ – редовно обучение;
„Етнология и културно наследство“ – редовно обучение.

Някои програми не отговарят на професионалното направление, в което са включени и което е представено за акредитация – и като заглавия на съответните програми, и като учебни планове. Една от тях е и в друга научна област – хуманитарни науки, извън компетенциите на ПКСПНСО. Тези програми са: БП „Европеистика“, МП

„Европеистика“, МП „Философия и литература“, МП „Управление на иновациите и изследователската дейност“.

По 2.1.2.

Съгласно Доклада-самооценка, преподавателите от ФИФ са запознати с актуалните нормативни документи в България, както и в ЕС, като са изброени Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020“; Стратегия за реформа и модернизация на висшето образование в Европа (Higher Education Modernization Agenda) в подкрепа на растежа и създаването на работни места; Стратегическа рамка на Националната програма за развитие на Република България: България 2020; Национална програма за реформи на Република България в изпълнение на стратегията „Европа 2020“; Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г.; Стратегия за развитие на висшето образование в България 2014-2020 г.

Систематизира се достъпната информация от НСИ (раздели Образование и учене през целия живот; Пазар на труда; Население: демография, миграция и прогнози). В обсъждането на учебните планове и програми освен академичният състав на катедрите от направлението във ФИФ, участие вземат студенти и работодатели. С работодателите се осъществяват срещи и се провеждат анкетни проучвания, основно благодарение на преподаватели-социолози. Към Доклада-самооценка са приложени договори и споразумения с партньорски и работодателски организации, становища и мнения на експерти, работодатели и потребители на кадри. Създаден е Консултативен съвет към ФИФ, в който те участват. Някои от работодателите се канят като ръководители на стажове и практикуми.

През 2018 г. е проведена Кръгла маса на тема „Висшето образование пред предизвикателствата на гражданските професии на бъдещето“, организирана от ФИФ, в която се включват работодатели: представители на РУО–Пловдив, ръководители на архиви и музеи.

По 2.1.3.

Оценъчната система се контролира чрез Системата за осигуряване и оценка на качеството в ПУ, валидна за целия университет. ФИФ следва установените на общоуниверситетско равнище процедури, описани в Правила за разработване, утвърждаване и актуализиране на учебна документация в ПУ „Паисий Хилендарски“ и Правилник за учебната дейност на ПУ. Допълнително, във факултета действат специфични изисквания, пригодени към особеностите на преподаваните там дисциплини – Процедура за подготовка и защита на дипломна работа във ФИФ, както и Критерии за писмен държавен изпит. Те са достъпни на сайта на ФИФ, след като са били утвърдени от Комисията по качество и Комисията по учебната дейност към факултета. Това осигурява прозрачност на процедурата и в крайна сметка няма подадени жалби от студенти, свързани с оценяването.

Основните форми на завършване са изпит или текуща оценка, като има тенденция да се повишава ролята на текущото оценяване (с изключение на програмите задочно обучение) и изпитите да бъдат писмени.

Завършването на курса на обучение е с явяване на държавен изпит по специалността или със защита на дипломна работа, като на сайта на факултета са качени конспекти за държавни изпити, критерии за оценяване, изисквания и процедури при защита за съответните програми.

По 2.1.4.

Разработването на учебните програми в ПН 3.1. Социология, антропология, науки за културата в ПУ е съобразено с Европейската система за натрупване и трансфер на кредити и Наредба № 21 от 30.09.2004 г. на МОН.

Учебните програми към катедра „Етнология“ са съпоставени със сходни програми от направление 3.1. в СУ „Св. Климент Охридски“, НБУ, ЮЗУ „Неофит Рилски“, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, а преподавателите познават програмите по социални науки на елитни европейски и световни университети. Бакалавърската програма „Социална антропология“ се доближава до специалността „Антропология“ в НБУ и АУБ–Благоевград. В европейското академично пространство програмата на специалността „Социална антропология“ се съотнася с програмите на британските университети, отчитайки спецификите на българското образование и академични традиции.

От 2020 г. насам бакалавърските програми "Етнология" и "Социална антропология" са заменени от една нова програма "Културна и социална антропология". Новата специалност „Културна и социална антропология“ изцяло замества горните две програми, приемът по които вече е прекратен. Тя е съпоставима със сходни програми в НБУ, СУ и ЮЗУ. Прави впечатление, че в анотацията на програмата, както и при нейното рекламиране в социалните мрежи се отбелязва, че „Специалността Културна и социална антропология е единствена в България на бакалавърско равнище“. Това твърдение може да бъде поставено под съмнение, защото, както споменават и авторите на Доклада-самооценка, бакалавърски програми по антропология се предлагат от НБУ и АУБ, Благоевград.

Сравнителният анализ с аналогични програми от други ВУ в България показва, че обучение по „Културен туризъм“ има организирано в ЮЗУ „Неофит Рилски“, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ и НБУ. Учебният план на специалността показва повече сходства с учебните планове на съответните бакалавърски програми във ВТУ и ЮЗУ. Специалността в ПУ показва сходства с програми на редица европейски университети, които поставят акцент върху културата и културното наследство и в които обучението се извършва в образователни звена и департаменти с хуманитарна насоченост.

МП „Културен мениджмънт“ е съпоставена с програми в няколко университета в Югоизточна Европа (Сърбия, Румъния, Турция). Частично сходство се открива в програмите по „Културология“ в СУ, НБУ и ЮЗУ. МП „Социална медиация и комуникация“ е единствената магистърска програма

по медиация в България. Засега медиацията се преподава като отделни курсове в УНСС и СУ. Учебният план е разработен в сътрудничество с професионалисти от Професионалната асоциация на медиаторите в България и международни експерти по медиация от Германия, САЩ и Латвия. Медиацията е част от магистърски програми в САЩ.

От програмите към катедра „Социология и науки за човека“ сравнителни характеристики са дадени само за едноименната бакалавърска програма. БП „Социология и науки за човека“ е съпоставима с бакалавърската програма „Социология“ в СУ „Св. Климент Охридски“ и в ЮЗУ.

За образователните програми на катедра „Приложна и институционална социология“ основен приоритет е продължаващо разширяване на дейността (образователна, изследователска и експертна) както към другите социални и хуманитарни науки, така и към естествените и инженерните, с които през последните години една значителна част от преподавателския състав успешно работи. Към катедрата функционира работна група, която периодично прави анализ на сродни бакалавърски и магистърски програми от други висши училища в страната и чужбина. В Доклада-самооценка са цитирани програмите на 36 чуждестранни и 21 български университета.

Посочените форми и степени на съпоставимост с програми на други български и международни университети свидетелстват за съвместимост между програмите и улеснен трансфер на студенти.

По 2.1.5.

При контрола, анализа, оценяването и приемането на учебните програми се съблюдават общи за целия Философско-исторически факултет процедури. Те са в съответствие с националната нормативна система и с вътрешните правилници на Пловдивския университет. Документацията (учебни планове, квалификационни характеристики и учебни програми) се анализира и периодично се обновява, като се взема предвид мнението на обучаваните и потребителите на образователния продукт. Спазването на регламентираната процедура, системните обсъждания на различни нива във Факултета както и административният контрол, осъществяван от ръководителите на катедри, заместник-декана по учебната дейност и Декана допринасят програмите да остават вътрешно кохерентни, да няма дублиране на преподавания материал, нито чувствителни празноти, а учебната документация да следва единен стандарт. Учебните планове във ФИФ в степените „бакалавър“, „магистър“ и „доктор“ се изготвят от комисии от преподаватели в съответното направление, назначени от Декана и ръководени от Комисията по учебната дейност.

Административният контрол върху състоянието на учебната документация е част от задълженията на служителите в Учебен отдел на ПУ – началник-отдел, инспектор и административен сътрудник към съответната катедра, в която се извършва обучение по конкретна специалност.

По 2.1.6.

Програмите се изработват в сътрудничество с партньори от реалния сектор, държавната и общинска администрация за придобиване на практически умения. Присъстват практикуми и стажове, особено в програмите на катедра „Приложна и институционална социология“. За останалите програми (с изключение на „Философия и литература“) поне 10% от обучението също е практическо. Към някои профилиращи дисциплини, отново към катедра „Приложна и институционална социология“, в обучението са включени изявени професионалисти в областта, някои от които се явяват и работодатели.

По 2.1.7.

Учебната документация включва учебен план на специалностите и учебни програми по съответните дисциплини, като процедурите за тяхното приемане и прилагане са изложени по-горе. Нормативните изисквания са спазени.

Учебните планове и програми са структурирани по единен макет, макар не винаги той да се спазва в детайли. Представени са анотации, описани са специфичните изисквания за достъп (прием), реда за признаване на предходното обучение, профилът на програмата (специалността), основните резултати от обучението, квалификационните изисквания, професионалният профил на завършилите, възможностите за продължаване на обучението, диаграма на структурата и курсовете по кредити. Учебните планове и квалификационните характеристики са достъпни на сайта на ФИФ.

Пловдивският университет е приел нормативен пакет за учебните процедури, който определя структурата на учебната година по семестри, седмици и часове. Графикът е изложен в информационни табла и на сайта на факултета, като следва нормативните изисквания и Правилника на ПУ. Във всички програми натоварването е разпределено равномерно между семестрите във всяка година от обучението.

Регламенти за провеждане на производствените стажове и учебните практики за

Съществува организация на провеждане на студентските стажове и практики, пътуващи семинари и клинични лаборатории, профилиращи за различните специалности. Практиките са включени в учебните програми и в тях участват и водещи специалисти от реалния сектор, потенциални работодатели.

Стандарт 3: „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите“: Критерий 3.1. „Официално са приети методически стандарти за учебна документация (учебни планове и програми) и стандарт (процедура) за промени в учебната документация, които са свързани със стимулиране на мотивацията и ангажираността на студента в процеса на обучение“.

По 3.1.1.

Обучението на студентите в специалностите се осъществява по учебна документация, изготвена съгласно нормативните изисквания, определени в ЗВО, Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“, Наредбата за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища и Правилника за устройството и дейността на ПУ.

Разработени са квалификационни характеристики на специалностите, които отразяват общите изисквания, квалификацията и възможностите за допълнителна квалификация, условията за дипломиране, както и възможните области за реализация на завършилите. Квалификационните характеристики се вписват в квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование.

Учебните планове и учебните програми, по които се обучават студентите във ФИФ, отговарят на съвременните изисквания за образователно-квалификационните степени, както и на образователната мисия, цели и задачи на ПН 3.1. Стандартите за разработване на учебната документация (учебни планове и учебни програми) са подчинени на Закона за висшето образование и Правилника на ПУ, като се следват установените вътрешни университетски правила за тяхното прилагане. Учебните планове на програмите от направление 3.1. са съпоставими като тематика, обхват и акценти със сродни специалности в България, преподавани в СУ „Св. Климент Охридски“, УНСС, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, ШУ „Епископ Константин Преславски“, ЮЗУ „Неофит Рилски“, НБУ и АУБ-Благоевград и са подчинени на еднаква нормативна уредба, зададена от ЗВО, Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“, Наредбата за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища. Правилникът за устройството и дейността на ПУ също е създаден по подобие на правилниците на други ВУ в България.

План-графиците за провеждане на образователните дейности се изготвят за всеки семестър и са достъпни за студентите на сайта на ФИФ и класически информационни табла. Това включва учебните разписания, графиците за провеждане на семестриални и държавни изпити, както и текущи събития.

Правилата и документацията за организацията и провеждането на учебните практики и производствени стажове със студентите от ПН 3.1. се определят от спецификата в обучението им. Специалностите от ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата в ПУ включват в своето обучение практики и стажове, както и дават възможност за изучаване и на педагогически модул.

По 3.1.2.

Учебните планове на специалностите от професионалното

направление са изградени от задължителни, избираеми и факултативни дисциплини. С тях са свързани студентски изследователски практики, различни съгласно спецификите на всяка от специалностите от ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата и съответните професии. Изградена е и се развива система за обратна връзка, основаваща се на периодично провеждани анкетни изследвания на мнението на студентите. Анонимните анкетни проучвания за качеството на образованието във ФИФ се провеждат сред бакалаври, магистри и докторанти, макар че не всички студенти да проявяват интерес към попълване на анкетите. От приложените към Доклада-самооценка анализи личи, че студентите поставят сравнително висока оценка на преподаването в ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата, както и на компетентността на лекторите по съответните дисциплини.

По 3.1.3.

Провеждат се годишни проучвания за кариера и професионални предпочитания сред студенти, завършващи ПУ „П. Хилендарски“, организирани от Trendence Institut и подпомогнати от C.lab, на която ФИФ е партньор. Едновременно с това в началото на всяка нова учебна година сред новозаписалите се студенти се провежда анкета за заинтересоваността за обучение в съответната образователна програма.

Във ФИФ се полагат усилия за проследяване на реализацията на завършилите студенти от ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата. Изградена е електронна система „Алумни“. При връчване на дипломите завършилите специалностите от направлението попълват анкетна карта с актуалната си професионална заетост и координати. По-голямата част от завършилите бакалаври продължават обучението си в магистърски, а някои и в докторски програми. В катедрите „Етнология“, „Социология и науки за човека“ и „Социология на правото, икономиката и иновациите“ се събират данни за реализацията на завършилите студенти чрез фейсбук групи, анкети по имейл и лични контакти.

По 3.1.4.

Изпитните процедури, оценяването и дипломирането на студентите се извършва в съответствие със Закона за висше образование и Правилника за учебна дейност на ПУ „Паисий Хилендарски“, глава VII „Учебна дейност“, раздел „Оценяване на придобитите знания“. Като основна форма за текущ и окончателен контрол и оценяване на студентските постижения се налага писменият изпит в неговите различни форми (есе, курсова работа, тест и др.). Останалите форми играят спомагателна роля. Формирането на окончателната оценка е регламентирано за отделните дисциплини специфично и представлява процентно съотношение между резултати от текуща работа, самостоятелна работа и представяне на изпита. Конкретните начини на формиране на оценката от отделните преподавани дисциплини са описани във всяка учебна програма, като по правило текущото оценяване има сравнително малка тежест. Информацията за датите на изпитите и общо

за сесиите е достъпна на официалния сайт на факултета. Учебните програми включват конспектите за изпитите.

По 3.1.5.

Намаляващият брой студенти и съответно увеличаващият се преподавателски състав позволяват бърза, пряка и безпроблемна комуникация между тях.

Специфичните изпитни процедури по отделните предмети се разработват от титулярите на дисциплини и са неразделна част от анотациите на учебните програми. Студентите се запознават с тях в началото на семестъра. На сайта на факултета и в системата Moodle е качена информация за критериите и методите за проверка и оценка на знанията и уменията в различните специалности. Учебните програми включват конспектите за изпитите, а формите на изпитване са предимно писмени.

По 3.1.6.

Ефективността на процесите, свързани с качеството на образователния процес по ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата, се гарантира чрез мониторинг и периодичен анализ, в който участват както студенти, така и партньорски организации, експерти и потребители на кадри.

Към факултета съществува системата за качество, чрез която се атестират учебните програми и учебните планове на специалностите в професионалните направления, включително в направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата.

По 3.1.7.

Основен орган за изразяване интересите на студентите е Студентският факултетен съвет, който е съставна част от общоуниверситетския Студентски съвет. Дейността на студентския факултетен съвет е регламентирана в Правилника на Пловдивския университет, който касае начина на представителство от различните специалности и направления във факултета, провеждането на избори и текущия контрол по всекидневните задачи. Студентският съвет на ФИФ има разработен собствен правилник, етичен кодекс, наръчник на отговорника.

Студентите имат представителство в Общото събрание и Факултетния съвет. От приложени към Доклада-самооценка протоколи е видно, че представители на студентите участват в заседания на катедрените съвети. Представители на студентите са включени и в Комисията по качеството.

Стандарт 4: „Прием, развитие, признаване и сертифициране на студентите“:

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешно-нормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на студентите

включително до тяхната професионална реализация.

По 4.1.1.

Приемът, развитието, признаването и сертифицирането на студентите по ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата в ПУ са съобразени със Закона за висше образование и Правилника за неговото приложение, Държавните изисквания за придобиване на ОКС „бакалавър“ и „магистър“, както и Наредбата за приложение на системата на натрупване и трансфер на кредити във висшите училища. В ПУ има утвърден пакет от нормативни документи (наредби и правилници), обхващащи управлението на всички етапи на „жизнения цикъл“ на студента. Те са публично огласени на уеб страниците на университета и факултета.

Информацията относно спецификата на професионалното направление и условията за прием и обучение се актуализира ежегодно. Разпространението ѝ се извършва чрез специално разработени материали (брошури, постери, диплянки, листовки), публикации в университетския сайт, социалните мрежи, електронните медии; чрез рекламни кампании и изяви в средствата за масова информация, участия в кандидатстудентски борси, ежегодни участия в специализирани изложения в областта на образованието, срещи с ученици и родители в различни градове, организиране на „Дни на отворените врати“ на специалностите и пр. Организиран се състезания и форуми с конкурсен характер, като първенците от тях се ползват с предимство при кандидатстване в специалности от ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата.

Кандидатстудентският справочник и справочникът за магистърските програми са публично достъпни на университетския сайт. Кандидат-студентите могат да подават документите си отдалечено, чрез системата за онлайн кандидатстване. На сайта на университета се поддържа актуална информация за етапите и процедурите по приема, включително предварителните изпити и редовната кандидатстудентска кампания: условията и сроковете за подаване на необходимите документи и заплащането на такси, датите за провеждане на изпити, бюрата за прием на кандидатстудентски документи, процедурите за класиране и за записване на новоприети студенти и пр.

В заключение по този критерий, като значим проблем Постоянната комисия откри тенденцията на значително (двойно) намаляване за изминалия период на общия брой на обучаваните студенти: за ОКС „бакалавър“ от 80 (2015/2016) на 41 (2019/2020), за ОКС „магистър“ от 49 (2015/2016) на 22 (2019/2020), което се дължи на намаляване на държавната поръчка и непряко - на отрицателните демографски тенденции.

По 4.1.2.

Съгласно Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион, в ПУ „П. Хилендарски“ се признават степени на образование, придобити в други страни-членки на ЕС.

Това най-вече са дипломи за завършено средно образование с цел продължаване на образованието. Дипломите се легализират, превеждат и заверяват в съответствие с разпоредбите на международните договори на Р. България с държавата, в която са издадени, а при липса на такива разпоредби – по общия ред за легализациите, преводите и заверките на документи и други книжа.

Като цяло по този критерий се констатира, че във ФИФ, ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата, в съответствие с принципите на Лисабонската конвенция, са налице регламентирани и утвърдени практики за признаване на квалификацията, отнасящи се до висшето образование, както в страната, така и в европейския регион. Следват се правилата за признаване на придобитото висше образование и завършените периоди на обучение в чуждестранни висши училища за кандидати, които продължават своето обучение в университета, публикувани на сайта на ПУ.

По 4.1.3.

Във ФИФ и ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата са налице утвърдени правила за академично признаване на периоди на обучение и практика в чужбина, свързани с мобилността на студентите. Информацията за възможностите за мобилност, процедурите за кандидатстване, релевантните документи и протоколите от заседанията на комисията са публично достъпни на сайта на факултета.

Като се отчита по-малкото количество обучавани студенти в специалностите от ПН 3.1., обхватът на изходящата студентска мобилност по програма „Еразъм+“ за периода 2015–2019 г. е следната: **11 студенти от общо 566**, което прави **1.77%**, **а входящата е 9 студенти**. За това съдействат сключените и подновени договори за двустранно международно сътрудничество и обмен на студенти и преподаватели с 53 университета от 15 държави, публикувани на сайта на ФИФ.

По 4.1.4.

Във ФИФ има разработен регламент за включване на студенти в научно-изследователската дейност. В него са уредени условията за участие на студенти и докторанти в научноизследователската дейност, както и формите за представяне на резултатите. Важен елемент от научноизследователската дейност на студентите от ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата е създаването и подкрепата на академични изследователски структури, каквито са студентските клубове и семинари, дейността на повечето от които се регулира от съответните организационни структури. Към тази тенденция могат да се причислят и възможностите за участие на студенти и докторанти в научноизследователската работа на шестте научноизследователски центъра към факултета. Студентите и докторантите са част от изследователски екипи, които работят по вътрешноуниверситетски, национални и международни научноизследователски и образователни проекти. Резултатите от съвместните изследвания се представят на научни форуми, публикуват се в

научни издания и се обобщават, анализират и отчитат ежегодно.

По 4.1.5.

Пловдивският университет има пълномощия за издаване на документи за образование и квалификация: диплома за завършена ОКС „бакалавър“ и „магистър“ и приложения към нея, съгл. Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища. Разработени са допълнителни регламенти, детайлизиращи нормативната уредба на университетско равнище, с цел отчитане на спецификата на ПН 3.1.: Правилник за учебната дейност, Правилник за административното обслужване на студенти и докторанти, Правила за признаване на висше образование и периоди на обучение в чужбина, Правила за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити, Процедури по административните дейности за обслужване на студенти и др.

По 4.1.6.

Във ФИФ е изградена, поддържа се и функционира успешно система и организация за проучване на студентското мнение, професионалната реализация на завършилите студенти и очакванията на работодателите по отношение на качеството на обучението и образователния продукт. Информацията за обратна връзка със завършилите във ФИФ, както и за професионалния им маршрут и развитие, се съхранява и поддържа в организирана база данни, която се актуализирана периодично.

В тази връзка е и разработването на общоуниверситетския проект „Алумни“ с участието на всички факултети и звена, включително и ФИФ, чрез който да се изгради система „Алумни“.

ФИФ поддържа устойчиви договорни отношения с местни образователни, социални и бизнес организации – държавни, общински, частни и неправителствени. Създадени са условия за участие на студентите и докторантите в сътрудничеството с партньорските организации и прилагане на практика на усвоените знания. Важно звено в тази връзка е създаденият през 2006 г. Университетски център за кариерно развитие (УЦКР). Една от основните му дейности е поддържане на информационен ресурс за трудова реализация на завършилите в ПУ. Неговото устройство, цели и дейност са регламентирани с Правилник, утвърден с решение на АС.

Стандарт 5: „Преподавателски състав“:

Критерий 5.1. ВУ има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, която е част от стратегията за развитие на институцията. Профил и квалификация на преподавателския състав.

По 5.1.1.

В ПУ „П. Хилендарски“ са в сила следните основни документи, показващи реда за назначаване на работа на квалифицирани преподаватели, осигуряващи обучението в ПН 3.1. Социология, антропология и науки за

културата и регламентиращи съответните процедури за тяхното научно развитие:

- Закон за висшето образование.
- Закон за развитие на Академичния състав в Република България.
- Правилник за прилагане на ЗРАСРБ.
- Правилник за развитието на академичния състав на ПУ.
- Наукометрични изисквания на Философско-историческия факултет.
- Правилник за атестиране на ПУ.
- Стратегия за развитие на ПУ.

Документите са общодостъпни на сайта на университета. Всички преподаватели във ФИФ на ПУ са приети на работа и се развиват професионално при спазването на процедурите, предвидени в изброените документи.

Кариерното развитие на академичния състав на ФИФ се обслужва административно от Отдел за развитие на академичния състав и докторантури (ОРАСД). Изградена е автоматизирана система за управление на процедурите по развитие на академичния състав. Тя подпомага процеса на управление, контролиране, вземане на решения и разпространение на информация за процедурите за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности, в съответствие със ЗРАСРБ.

По 5.1.2.

В специалностите от ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата в ПУ основните профилиращи дисциплини се водят от преподаватели на първи ОТД, със съответстваща на дисциплините квалификация и представителна изследователска активност. Обучението в ПН 3.1. към ФИФ се извършва основно от преподаватели на ОТД към катедри „Етнология“, „Приложна и институционална социология“ и „Социология и науки за човека“. Към тях, в зависимост от спецификата на съответната специалност, са включени преподаватели от другите катедри на ФИФ, както и от други факултети на ПУ. Осигурен е нормативният минимум от хабилитирани преподаватели на ОТД.

Квалификационната структура на академичния състав за наблюдавания период следва положителна тенденция. Обявяването на конкурси за професори, доценти и главни асистенти се прави на две сесии всяка година с цел кадровото подмладяване и израстването на кадрите. През 2019 г., сравнено с 2013 г., в катедрите, администриращи специалностите в ПН 3.1., има *увеличение на броя на преподавателите с научна степен със 17 човека*, а на хабилитираните лица – със *7 човека*.

По 5.1.3.

Атестирането на преподавателския състав в ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата към ФИФ се извършва според критериите, регламентирани със ЗВО, ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и Правилника за РАСПУ. Конкретните процедури са описани в

Правилника за атестиране на академичния състав при ПУ „Паисий Хилендарски“. Във ФИФ функционира Комисия по атестация, която периодично оценява приноса на всеки преподавател в учебната, научноизследователската, административната и други дейности във факултета и университета. Процедурата по атестиране се извършва в съответствие с Правилник за атестиране на академичния състав при ПУ, като се прилагат специфични изисквания към хабилитирания и нехабилитирания преподавателски състав, отразени в Атестационни карти.

В периода 2015-2019 г. са проведени общо 32 атестации на преподаватели (всички посочени тук данни се отнасят до преподавателите на ОТД в трите катедри на ФИФ, осигуряващи основно обучението по професионалното направление). Проведени са също така 3 конкурсни процедури за заемане на академичната длъжност „професор“, 5 конкурсни процедури за заемане на академичната длъжност „доцент“ и 5 конкурсни процедури за главен асистент.

За същия период са придобити **18 научни степени** – 16 за ОНС „доктор“ и 2 за НС „доктор на науките“.

По 5.1.4.

Във ФИФ има изградена организация за поддържане и развитие на сътрудничество с други висши училища и организации от страната и чужбина. Факултетът си партнира успешно с университети по международни програми „Erasmus+“, DAAD и CEEPUS, като обменя опит и добри практики с преподаватели от чуждестранни ВУ чрез осъществяването на преподавателска мобилност. ФИФ има сключени договори за международно сътрудничество с 53 университета, като в акредитационния период са сключени 12 нови договора. Договорите за сътрудничество са със страни от Европа, САЩ, Япония и Русия. През 2015–2019 г. 58 преподаватели в специалностите от ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата на ФИФ са осъществили 142 броя изходяща мобилност. Приложените данни показват устойчиво равнище на изходящата мобилност на преподаватели през периода на атестиране.

В Доклада-самооценка се подчертава ролята на почетните доктор хонорис кауза на Пловдивския университет, номинирани по предложение на катедрите от ПН 3.1. – проф. Растко Мочник, проф. Адам Селигман и проф. Йоханес Вайс, които периодично изнасят лекции в ПУ. Във ФИФ се организират публични лекции и на други лектори от международни ВУ. През оценявания период са проведени множество открити лекции от реномирани преподаватели и учени в рамките на програмите за академична мобилност или по покана на катедрите на Факултета. Информация за тези събития се обявява на сайта на ФИФ, секция „Новини“. Активна роля за привличането на реномирани чуждестранни гост-лектори имат функциониращото от 2011 г. Балканско лятно училище по „Религия и публичен живот“, както и проведената през 2019 г. Лятна школа по „Антропология на далечния космос“.

ФИФ е домакин за изследователски и обучителен период на млади

учени от САЩ по програма „Фулбрайт“ по ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата – двама за периода 2015-2020 г.

По 5.1.5.

ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата е водещо в научно-изследователската и публикационна дейност на преподавателите, студентите и докторантите от ФИФ. Във Факултета засега има докторанти само от това направление. Участието на преподавателите, докторантите и студентите в научноизследователската и художественотворческата дейност се извършва в съответствие със Стратегията за развитие и прилагане на резултатите от научноизследователската дейност в ПУ, Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2020, Правилника за НИД на ФИФ.

Забелязват се частични разминавания между обобщените данни за проектната дейност в Доклада-самооценка и тези, отбелязани в приложенията (при последните има и някои повторения, които налагат съкращаване на дадените бройки). Горната информация е базирана на приложенията (5.06, 5.07, 5.08), където има информация за всяко участие.

През периода на акредитация във ФИФ са обявени 64 конкурса и са зачислени общо 43 докторанти в редовна, задочна и самостоятелна форма на подготовка по ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата. Относителният брой докторанти на един хабилитиран преподавател на ОТД от академичния състав на катедрите, основно обслужващи ПН 3.1., е 2.529. За същия период са защитили 16 докторанти в ОНС „доктор“ и 2 в НС „доктор на науките“.

По 5.2.2.

Общият брой на публикациите на преподавателите в специалностите по ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата във ФИФ на ПУ на ОТД за периода 2015–2020 г. е 691, от които 352 публикации в България и 153 – в чужбина. От тях 59 са монографии (5 публикувани в чужбина), 86 са студии (34 в чужбина), 505 са статии в научни издания (153 в чужбина), 15 са учебници и 24 са учебни помагала. Доказателственият материал, приложен към Доклада-самооценка (Приложение 5.09), съдържаеше множество повторения и по молба на ЕГ беше редактиран и допълнен с данни за 2020 г. При тази актуализация от ФИФ на ПУ направиха уточнението, че данните за 2015-2019 г. са само за 51 преподаватели (от общо 73 в специалностите по ПН 3.1.), а тези за 2020 г. – само за 26 преподаватели от трите катедри във ФИФ. Така усреднените данни за преподавател на ОТД са както следва:

2015-2019 г.: 1.16 монографии средно на преподавател, 1.69 студии, 9.9 статии и 0.76 учебници или учебни помагала; 2020 г.: 0.31 монографии средно на преподавател, 0.31 студии, 2.08 статии и 0.04 учебни помагала.

Данните говорят за поддържане на постоянно високо равнище на НИД на преподавателите в специалностите по ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата във ФИФ на ПУ.

Осъществени са общо 348 участия на преподаватели в научни форуми – 215 национални и 133 международни. Това прави съответно по 6.8 участия средно на преподавател на ОТД (4.22 национални и 2.61 международни).

През съответния период са издадени общо 39 учебници и учебни помагала на хартиен и електронен носител. Средният брой учебници и учебни помагала на един преподавател на ОТД през последните 5 години е 0.765. Прави впечатление, че всички учебници са за средното училище, като една трета от тях (13) са на един автор. Учебните помагала са предназначени за студентите в ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата.

Стандарт 6: „Учебни ресурси и подпомагане на студентите“:

Критерий 6.1. ВУ осигурява и развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности, както и подходяща среда за дистанционно обучение

По 6.1.1.

Осигурени са достатъчно на брой учебни зали, специализирани кабинети, компютърни мрежи, библиотеки, центрове. Извършена е реновация на сградния фонд на университета. На един студент се предоставят 8.39 кв.м. аудиторна площ. Учебните зали в ПУ разполагат със 7203 работни места. Материалната база непрекъснато повишава своето качество.

Ауд. и лаб. на един студент (площ и места) от специалностите в професионалното направление във ФИФ	8.39 м ²	4.37 места
Норми на РИОКОЗ	1.33 м ²	0.84 места

Студентите могат да работят в университетската библиотека, която разполага с необходимите ресурси и среда. Освен в базата на ПУ, студентите провеждат част от своята учебно практическа и научноизследователска дейност в институции или специализирани учреждения (музеи, архиви). На студентите е предоставена и университетска спортна база, която включва: спортен център, физкултурен салон, модерна учебна спортно-тренировъчна зала. В основата на финансовата осигуреност на преподавателите е бюджетната обезпеченост на ФИФ, финансови постъпления от различни източници за НИД и от ОКС „магистър“.

По 6.1.2.

За студентите във ФИФ е изградена съвременна информационна инфраструктура чрез интегриране на собствени информационни ресурси с ресурсите на други факултети в ПУ.

В ПУ има наличие на богат софтуер, изградена е високоскоростна връзка с интернет, студентите имат достъп до лицензирани софтуерни продукти, предоставени от МОН.

Наличие на безжичен интернет на територията на университета

осигурява достъп до информационните ресурси. За подобряване на административното обслужване на учебния процес се ползват и специализирани продукти: информационни регистри за МОН на докторанти, академичен състав; управление на човешки ресурси, автоматизация на документооборота и контрола на решенията и др.

В университета са утвърдени мрежови услуги, оторизирани чрез системата Focus. Пусната е безжична мрежа UNI-FREE на територията на ректората, която е публична и отворена без парола. ФИФ е съучредител на формирането на Лаборатория за компютърно подпомагане на обучението и научните изследвания през 2013 г. ФИФ е един от най-активните в ПУ по отношение използването на електронни курсове и помагала в учебния процес на платформата Moodle.

По 6.1.3.

Към университетската библиотека има 9 библиотеки с богат библиотечен фонд. За периода от три години са набавени 9850 нови книги, 910 нови периодични и продължаващи издания, от които най-много са по социология – 1112 нови книги. Осигурена е и услугата междубиблиотечно заемане. Цифровата библиотека се изгражда и обновява.

В библиотеката на ИКСИ, функционираща към катедра „Социология и науки за човека“ има над 2000 книги, пълните течения на някои от най-влиятелните списания в социологията и науките за човека.

В библиотеката на Центъра за антропологични и етносоциологически изследвания има над 300 специализирани издания. В централната сбирка на университетската библиотека е създаден отдел „Социология, антропология и науки за културата“. За нуждите на обучението в направлението се ползват съвременни цифрови хранилища и научни ресурси в различни области.

По 6.1.4.

В ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата в ПУ тече процес за създаване на среда за дистанционно обучение. В ПУ функционират две Moodle платформи, в които преподавателите предоставят своите програми, разработени курсове и литература. Предоставени са възможности за онлайн кандидатстване.

Няма акредитирани дистанционни форми на обучение в специалностите на ПН 3.1., но са създадени условия чрез електронните платформи и наличните електронни и дигитални ресурси частично да се въвежда обучение в електронна среда. Втори семестър и изпитната сесия на учебната 2019-2020 завършват в електронна среда.

Има учебни пособия (рийдъри) към различни курсове от акредитираните програми.

По 6.1.5.

Всички преподаватели, служители и студенти могат да ползват мрежови услуги. ПУ поддържа информационна система за обслужване на основни учебни, научни, административни и управленски дейности, реализирани на принципа на диференцирани потребителски права.

Към ПУ има аудио-визуален център.

Има специализиран сайт на ФИФ. Създадена е тюторна система.

Стандарт 7: „Управление на информацията“:

Критерий 7.1. ВУ съобразно своята мисия събира и анализира информация за дейността на вътрешните структури за разработването и прилагането на политиката за осигуряване на качеството, в които взимат участие и външни заинтересовани страни.

По 7.1.1.

Във ФИФ има изградена система за управление на информацията като част от университетската система, свързана с обучението по специалностите от професионалното направление, обхващаща информация за: 1) учебния статус на студентите; 2) осигуряване, поддържане и развитие на качеството на обучението и на образователния продукт; 3) интеграция на образованието и изследователската дейност; 4) реализация на завършващите; 5) съответствие и сравнимост с учебните планове и програми със сходни специалности в чуждестранни университети. Информацията е достъпна чрез мрежата за електронно информационно осигуряване на университета и факултета, както и чрез дейността на основните структурни звена – катедрите и учебният отдел.

Въз основа на приетите нормативни документи е създадена необходимата организация за управление на информационните ресурси и източници, свързани с профила на студентската популация, обучението по професионалното направление и последващата реализация на завършилите. Важен елемент на системата за набиране на информация и управление на качеството са периодично провежданите анкети със студентите относно качеството на обучението, организацията на учебния процес и конкретно за отношението им към отделните изучавани дисциплини, съответствието на учебното съдържание и методите на преподаването с очакванията за професионална подготовка, запознатостта с формите на научноизследователска дейност, материалната база и административното обслужване. Резултатите се докладват и анализират на катедрени и на факултетни съвети.

По 7.1.2.

Във ФИФ е налице система за поддържане на връзка със завършилите студенти. Практика в професионалното направление е поддържането на пряка връзка с неговите възпитаници.

Създадена е специализирана анкетна карта за работодатели, която дава възможност за осигуряването на обратна връзка. Мнението и препоръките на потребителите на кадри се установява чрез провеждане на срещи и разговори, чрез отзивите на реализираните специалисти, както и чрез медийното присъствие на професионалното направление.

В рамките на ФИФ е създаден Консултативен съвет на работодателите, който

подпомага разработването на иновативни практики на сътрудничество между факултета и работодателите от региона, както и преодоляването на недостига на професионални умения на секторно ниво.

По 7.1.3.

Констатира се, че в акредитираното професионално направление на ФИФ се осигурява необходимата на студентите информация за условия и възможности за успешна подкрепа при тяхното обучение и научноизследователска дейност. В това число за: научната инфраструктура, хардуер и софтуер; финансиране по проекти; информационната база за обучение и изследователска дейност; за обмен по договори, сключени на университетско, факултетно и катедрено ниво; информация за съществуващи възможности за включване в национални и международни проекти; достъп до университетската и факултетската мрежа от структури – центрове, помощни звена и др. в подкрепа на изпълнението на проектите; участието на преподаватели и студенти в проектите, организирани от структурното звено за научноизследователска дейност към ПУ.

Поддържат се нужните собствени информационни масиви за световните постижения в професионалното направление и актуалността на предлагания учебен материал. В катедрите, администриращи специалностите в ПН 3.1., се поддържа богата база данни за научните постижения в съответната област. Академичната колегия е разпознаваема сред българските и международните партньори, като активно поддържа връзка и обмен на информация с тях.

Стандарт 8: „Информация за обществеността“:

Критерий 8.1. ВУ публикува информация за: приети програмни документи и учебна документация; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на студентите и академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; университетски форуми с участието на представители на студенти, синдикални и потребителски организации.

По 8.1.1.

ФИФ следва политика на пълна прозрачност във всички свои дейности. На официалната интернет страница на Факултета се предоставя свободен достъп до пълна и обективна информация за образователната, научноизследователската и административната дейност в професионалното направление.

Структурата на сайта е ясна. Потребителите лесно могат да намерят информация за различните дейности на катедрите и специалностите, както и за обучението във Факултета. Студентите могат да разберат повече за възможностите за участие в клубове, обучения, публични лекции и др. Сайтът е достъпен и на английски език.

Освен на официалния сайт на Философско-историческия факултет, обновена и релевантна информация за дейностите на ФИФ и ПН 3.1.

Социология, антропология и науки за културата се предоставя по различни канали за комуникация, основните от които са:

- на специализирана страница в сайта на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ са представени акценти от дейността на факултета и са дадени връзки към учебните планове на предлаганите специалности от професионалното направление, катедрите, звената и специализирания сайт;
- *Справочник за кандидат-студенти* с пълна информация за предлаганите специалности от направлението, процедурите за прием, очакваните резултати от обучението, квалификациите, които предоставят, както и възможности за професионална реализация в бъдеще;
- вестник „Пловдивски университет“ – печатно и електронно месечно издание, в което постижения на студенти и преподаватели, награди и церемонии често намират отражение;
- средства за масова комуникация (печатни, електронни и интернет медии от региона и цялата страна), в които се поместват интервюта, репортажи, пресконференции и др. В тази връзка от особено значение се явява тясното сътрудничество с PR-агенцията Megacommunication, която съдейства за по-осезаемото присъствие на Факултета и специалностите от ПН 3.1. в медиите;
- от март 2020 г. стартира новата електронна медия на ФИФ „496 секунди“, чрез която преподавателите от ПН 3.1. представят анализи на актуални за обществото теми;
- през юбилейната за Пловдивския университет 2020–2021 г. година излиза издание с научните постижения на ФИФ, където са представени всички преподаватели и научни изследвания на преподаватели и студенти от ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата;

Част от системната политика по разгласяване и популяризиране дейността на Факултета в публичното пространство е и неговото присъствие в социалните мрежи.

По 8.1.2.

За всички студенти от професионалното направление в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ в разделите на сайта „Прием“, „Обучение“, „Разписание на учебните занятия“ и „Документи“ е достъпна информация за целия път, който трябва да извървят: 1) прием в съответно професионално направление; 2) развитие; 3) признаване; 4) сертифициране.

Студентите имат възможност да се запознаят с критериите за оценяване на техните знания в отделните дисциплини (неразделна част от унифицираните учебни програми), летните стажове и държавните изпити. Информацията се актуализира редовно.

Част от преподавателите и студентите в професионалното направление използват системата Moodle за изучаване на задължителни, избираеми и факултативни дисциплини чрез учебни е-дейности и материали. Системата дава възможност за персонален достъп на всеки студент до учебните материали по дисциплината, провеждане на текущ контрол през семестъра,

провеждане на изпит, оценяване, контрол и архив на получените резултати.

По 8.1.3.

Университетският сайт и този на ФИФ дават възможност за получаването на информация за подготвяните кадри и техните квалификационни характеристики, както от страна на студентите, така и от работодателите. Всяка от специалностите от ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата е предоставила информация на сайта на ФИФ за професионалната квалификация и обсега на реализация. Деканското ръководство на ФИФ изготвя годишни отчетни доклади за своята дейност в края на всяка година от мандата си и обобщен доклад за дейността си през целия мандат на управление. Всички доклади се публикуват на сайта на факултета.

Университетският център за кариерно развитие следи и анализира движението на пазара на труда и информира за тенденциите в търсенето и предлагането. Центърът съдейства за организирането на семинари и програми за стажове и практики за студенти, представители на работодателите и други представители на бизнеса. Информация за основните дейности на Университетския център за кариерно развитие може да бъде намерена на сайта на университета, както и на специализирания сайт. Публикуват се покани за съответните срещи и друга актуална информация, свързана с различните професионални направления. Със съдействието на Студентски съвет центърът инициира организацията и провеждането на „Ден на кариерата“ в Пловдивския университет. Събитието се анонсира и на страницата на Факултета, както и в регионалните и национални медии.

По 8.1.4.

Новини за учебни, научни, творчески и спортни постижения редовно се публикуват на сайта на университета. На институционално ниво публичността на научноизследователската дейност на преподавателите от ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата във ФИФ се осигурява чрез наличието и редовното поддържане на факултетния уебсайт. Секцията „Новини“ съобщава за предстоящи научни сесии, научни конференции, методологически и научни семинари, обучения и т.н., които имат за цел да информират студентите и докторантите за дейностите, които се осъществяват във факултета и в частност в катедрите, администриращи обучението в професионалното направление.

Вестник „Пловдивски университет“ отразява дейности и събития от академичния живот на висшето училище. На неговите страници се намира информация за предстоящи и минали събития, статии, анкети, дискусии, свързани с образованието, науката, културата и изкуството. В сайта на Университета се съдържа архив, включващ актуални броеве и такива от предишни години. На страниците му често намират място ревюта на проведени в ПН 3.1. конференции, научни сесии и семинари, летни практики и други.

По 8.1.5.

Значима част от развитието на професионалната квалификация и академичната кариера на преподавателския състав е академичната мобилност – в рамките на университета, в страната и в чужбина.

Философско-историческият факултет при ПУ активно насърчава международната мобилност на студенти и докторанти от ПН 3.1. в рамките на програмата „Еразъм+“. На страницата в сайта на ПУ се представя информация за същността, целите, предстоящите мобилности, процедурите за кандидатстване, факултетните координатори. Процедурата за кандидатстване и селекция е детайлно представена на сайта. В началото на всяка учебна година се провеждат както обща за университета, така и информационна среща за мобилности „Еразъм+“, предназначена за студентите от факултета.

Стандарт 9: „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“:

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг, (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии.

По 9.1.1.

Във ФИФ са създадени и утвърдени комплекс от процедури и мерки за осъществяване на регулярен мониторинг върху съдържанието и осъществяването на учебните планове и програми на специалностите. На институционално ниво от 2017 г. има Правилник за учебната дейност, чрез който се разработват правилата за разработване на нови и актуализиране на съществуващите учебни планове и програми.

В ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата се извършва регулярен мониторинг и актуализиране на учебните програми. Разработените правила за преглед на учебната документация гарантират наличие на ефективни учебни планове и учебни програми. Външните и вътрешните одити осигуряват обективна оценка за учебните програми и стимулират процеса по тяхната актуализация. Външните одити се извършват от НАОА и Сметната палата.

Във ФИФ съществува Система за осигуряване, поддържане и развиване на качеството на обучението и на образователния продукт, която непрекъснато се обновява в съответствие с университетската система за качеството. Създадени са: Комисия по акредитации, одити и рейтинги; Комисия за управление и контрол на качеството на образователния процес; Комисия по учебната дейност. Изградените комисии се ръководят в своята дейност от принципите, приети в различни правилници и регламенти.

По 9.1.2.

За мониторинг и анализ на успеваемостта на студентите се използват различни показатели: успех от семестриални и държавни изпити, среден успех от дипломата за висше образование, процент дипломирани студенти

от студентите в даден випуск, процент дипломирани студенти от студентите в последна академична година на обучение, процент на студентите, записали следваща академична година (съответно процент на прекъснали и отпаднали студенти), процент на професионално реализиралите се студенти (след дипломиране) и др. Данните, използвани в изследванията, се получават от Учебен отдел, анкети на студенти и потребители на кадри и други източници. След приключване на изпитните сесии, катедрите от ПН 3.1. обсъждат организацията и резултатите от проведените изпити по отделните дисциплини и цялостното представяне на обучаваните курсове и специалности. Държавните изпитни комисии обсъждат резултатите от писмените изпити и представянето на дипломантите на защиты на дипломни работи.

Стандарт 10: „Циклично външно осигуряване на качеството“:

Критерий 10.1. ВУ осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми.

По 10.1.1.

Във Философско-историческия факултет редовно се извършва самооценка на цялата учебна документация. Това се осъществява на ниво катедри със сътрудничеството на Комисията за управление и контрол на качеството на образователния продукт и Комисията по учебната дейност. С цел усъвършенстване на системата за качество от 2017 г. във ФИФ е създадена Комисия по акредитация, одити и рейтинги, която има неадминистративни, методически, консултантски и контролни функции с основна цел проектирането, внедряването, поддръжката и усъвършенстването на системата за управление на процесите по оценяване, акредитация и САНК във ФИФ. Трите комисии са част от Системата за качество на ФИФ и отговарят за ефективния анализ на предлагания образователен продукт и усъвършенстването на обучението в структурен и съдържателен план.

Съгласно нормативните документи, ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата подлежи на вътрешно и външно оценяване: вътрешната самооценка се основава на анализ на учебната документация и данни от преподавателите (атестиране, анализ на обективни данни от учебната документация и др.; външните независими одити на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството се извършват от НАОА и Сметната палата, както и одит за стандарт ISO 9001.

Една от формите на външни независими одити е тази на НАОА. Тя е получена на 28 януари 2016 г. Оценката е **8.73** на предходната акредитация със срок на акредитацията **5** години (ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“). Решението на Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана е достъпно онлайн на сайта на ПУ.

По 10.1.2.

ПН 3.1. във ФИФ обучава студенти в силно конкурентна среда. Според Рейтинговата система на МОН, 5 държавни и частни университета обучават студенти в ПН 3.1.: Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Нов български университет, Университетът за национално и световно стопанство, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“ и Югозападен университет „Неофит Рилски“.

В анализа на конкурентната среда се взема под внимание мнението на завършващите и завършилите студенти, проучването на сходни бакалавърски, магистърски и докторски програми в България и чужбина, изучаването на актуалните процеси и тенденции на пазара на труда и данните от рейтинговите проучвания и препоръките от НАОА. В резултат факултетният съвет и катедрените съвети, заедно с факултетните комисии изработват и предприемат конкретни мерки за съобразяване с промените в конкурентната среда: кандидат-студентските кампании се таргетират обосновано и рационално, внасят се корекции в учебните планове и програми, увеличава се делът на практически ориентирани дисциплини, внедряват се повече практически ориентирани теми в учебните програми, интензифицират се връзките с външни организации и потенциални работодатели.

Преподавателите от професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата познават конкурентната среда на обучението в своята област. Сътрудничат си не само с колеги от други висши училища, но работят по международни научноизследователски и образователни проекти и мрежи за академичен обмен.

По 10.1.3.

В състава на комисиите за държавни изпити и защиты на дипломни работи, когато това е необходимо, се канят като рецензенти гост-преподаватели. При разработването и актуализирането на учебните планове на специалностите в ПН 3.1. във ФИФ се използват и мнения на водещи учени и утвърдени специалисти в съответната област, както и на изявени експерти. В Доклада-самооценка са предоставени примери за това.

По 10.1.4.

В ПУ „Паисий Хилендарски“ се планират дейности по развиването и усъвършенстването на ПН 3.1. след получаването на препоръки от органите на НАОА.

Конкретни резултати, свързани с усъвършенстване на дейността на ПН 3.1:

- учебните програми, включени в учебните планове, следват най-новите образци на европейското образователно пространство, като са обогатени с нова, актуална, съобразена със съвременните академични постижения литература;
- интердисциплинарно съдържание;

- образование, свързано с изследователска практика;
- интеграция с активна и широка научноизследователска мрежа с утвърдени международни партньори;
- пълен публичен достъп до информацията за управлението, ресурсите и потенциала на програмите;
- систематичен вътрешен мониторинг и гъвкаво актуализиране на учебното съдържание и организацията на бакалавърските и магистърските програми в професионалното направление 3.1. към ФИФ въз основа на анализ на промените във външната и вътрешната среда;
- последователно и систематично отчитане на мнението на студентите и потенциалните работодатели, както и по-активното им включване в процеса на взимане на решения за управлението на програмата.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Програмите БП „Европеистика“, МП „Философия и литература“, МП „Управление на иновациите и изследователската дейност“, МП „Европеистика“ не отговарят на професионалното направление, представено за акредитация, и са извън компетенциите на ПКСПСО. Препоръчваме същите да бъдат извадени от настоящата акредитационна процедура и да се представят за акредитация в съответните професионални направления.

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана констатира, че в ПУ „Паисий Хилендарски“ е създадена необходимата нормативна и организационна среда за провеждане на обучение в професионално направление 3.1 „Социология, антропология и науки за културата“, отговарящо напълно на законовите изисквания в Република България, Европейския съюз и най-новите тенденции в развитието на образованието и научните изследвания, което гарантира провеждане на ефективен и съвременен образователен процес с високо качество.

За обучението на студентите са създадени, поддържат се и се развиват необходимите съвременни научна, материално-техническа и информационна база, целесъобразно специализирани за целите и спецификата на обучение в исканото за акредитация ПН 3.1 „Социология, антропология и науки за културата“.

Налице е устойчиво развитие на преподавателския състав с балансирана длъжностна, възрастова и научно-квалификационна структура, осигуряваща приемственост и качествено възпроизводство. Създава се собствен хабилитиран и нехабилитиран състав, за което спомогат и успешно работещите множество акредитирани програми. Привличат се висококвалифицирани академични кадри с утвърдени позиции в национални и международни структури. Създадени са много добри условия за участие на академичния състав и на обучаемите в научноизследователска и проектна дейност, както и за интензивна публикационна дейност.

Обучението в ПН 3.1. „Социология, антропология и науки за културата“

в ПУ „Паисий Хилендарски“ се извършва от професионално подготвени преподаватели с доказан научен, практически и педагогически опит. Те прилагат най-новите постижения в областта на науката, практиката, информационните технологии и внедряват авангардни постижения и добри практики в учебния процес при обучението по ПН 3.1. „Социология, антропология и науки за културата“.

Провежда се активна политика за сътрудничество с утвърдени университети и участие в програми за мобилност както в Република България така и в чужбина. Поддържа се постоянна реална връзка с работодателя.

Постоянната комисия предлага на Акредитационния съвет програмите БП „Европеистика“, МП „Философия и литература“, МП „Управление на иновациите и изследователската дейност“, МП „Европеистика“ да бъдат извадени от настоящата акредитационна процедура и да се представят за акредитация в съответните професионални направления, тъй като не отговарят на професионалното направление, представено за акредитация.

Постоянната комисия предлага на Акредитационния съвет на НАОА да утвърди капацитет на професионално направление ПН 3.1. „Социология, антропология и науки за културата“ в ПУ „Паисий Хилендарски“, както следва:

- за ОКС „бакалавър“ – 600 студенти редовно обучение;
- за ОКС „магистър“ – 200 студенти редовно обучение

Общо за професионалното направление: 800 студенти редовно обучение.

SWAT АНАЛИЗ	
Силни страни	Слаби страни
<p>Обучението в ОКС „бакалавър“ и „магистър“ по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата се осъществява в съответствие с мисията, целите и задачите на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.</p>	<p>БПи МП „Европеистика“, МП „Философия и литература“, МП „Управление на иновациите и изследователската дейност“ и МП „Европеистика“ не отговарят в достатъчна степен на спецификата на ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата.</p>
<p>Програмите по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата в ПУ „П. Хилендарски“ са представени чрез</p>	<p>БПи МП „Европеистика“, МП „Философия и литература“, МП „Управление на иновациите и изследователската дейност“ и МП „Европеистика“ не отговарят в достатъчна степен на спецификата на ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата.</p>

<p>документация, която задава точно определени и устойчиви цели и задачи, интелектуални качества и практически умения, които са необходими на бъдещите специалисти в съответните специалности.</p>	
<p>В ПУ „П. Хилендарски“ е създадена организация и съществуват стандарти за разработване, утвърждаване, контрол и оценка на учебната документация по програмите в професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата.</p>	
<p>Програмите по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата в ПУ са съвместими със сходни програми в български и европейски университети.</p>	
<p>Преобладаващият процент от учебните дисциплини се водят от преподаватели хабилитирани или с докторска степен по ПН 3.1.</p>	
<p>Студентите и докторантите в професионалното направление активно се включват в проектни дейности. Създадени са условия за студентска научна-изследователска и публикационна дейност.</p>	
<p>Налице са ясно разписани и публично оповестени правила за разглеждане на предложения, жалби и сигнали от обучаеми.</p>	<p>В процес на изграждане е среда за дистанционно обучение, Налични са ресурси за електронно обучение. В ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата в ПУ към момента няма акредитирани специалности с дистанционно обучение.</p>
<p>Философско-историческият факултет на ПУ „П. Евтимий“ разполага с голям брой хабилитирани преподаватели, които да обезпечат качествено обучение в програмите по 3.1. Социология, антропология и науки за културата.</p>	
<p>Възможности</p>	<p>Заплахи</p>
<p>Програмите по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата в ПУ са интердисциплинарни, като обучението се</p>	<p>Намаляване на броя на студентите в резултат на провежданата политика за редуциране на финансираните</p>

осъществява с участието на специалисти от различни социални и хуманитарни науки.	бройки от МОН и частично на демографските фактори. В акредитационния период няма незаети бройки държавна поръчка
Във ФИФ е създадена ефективна организация за привличане, прием и адаптиране на българските и чуждестранни студенти и докторанти. Функционира тюторна система.	

Постоянната комисия предлага на Акредитационния съвет следните **ПРЕПОРЪКИ** към ПН 3.1 Социология, антропология и науки за културата в ПУ „Паисий Хилендарски:

1. Да се поддържа актуална информация за всички специалности от ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ от професионалното направление на сайта на Философско-историческия факултет. *Срок: постоянен*
2. Да се предприемат мерки за увеличаване на изходящата и входящата студентска мобилност по програмите за международен академичен обмен. *Срок: до следващата акредитация на професионалното направление.*
3. Да се увеличи относителният дял на избираемите дисциплини във всички специалности от ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата, особено на тези от ОКС „магистър“. *Срок: до следващата акредитация на професионалното направление.*
4. До началото на учебната година Пловдивският университет да прецени дали да бъдат променени наименованията и учебните планове на БП „Европеистика“, МП „Европеистика“, МП „Философия и литература“, МП „Управление на иновациите и изследователската дейност“ така, че те да съответстват на професионалното направление 3.1, или да бъдат преместени в друго подходящо професионално направление. *Срок: учебната 2022/2023 г.*

Председател на ПКСПНСО:
доц. д-р Екатерина Салкова

Таблица № 2.А. Параметри на учебния план на специалностите от ПН 3.1., бакалавърски програми

Специалност , форма на обуч.	Брой семестри	Брой кредити	Общ брой часове	Съотношение задълж./изб./фак дисциплини (%)	Съотношение лекции/сем., практ. у-я (%)	Съотношение теор./практ. обуч. (%)
Европеистика РО	8	240	7200	87 : 9 : 4	57 : 43	95 : 5
Етнология РО	8	240	7200	75 : 22 : 2	69 : 31	90 : 10
Културна и социална антропология РО	8	240	7200	81 : 15 : 4	55 : 45	80 : 20
Културен туризъм РО	8	240	7200	89 : 9 : 2	50 : 50	84 : 16
Социална антропология РО	8	240	7200	88 : 11 : 2	64 : 36	84 : 16
Социология и наука за човека РО	8	240	7200	73 : 17 : 10	56 : 44	90 : 10
Социология на правото, икономиката и иновациите РО	8	240	7200	82 : 12 : 6	53 : 47	90 : 10
Средно		X		82 : 14 : 4	58 : 42	89 : 11

Таблица № 2.Б. Параметри на учебния план на специалностите от ПН 3.1., магистърски програми

Специалност форма на обучение	Брой семестри	Брой кредити	Общ брой часове	Съотношение зад./изб./фак. дисциплини (%)	Съотношение лекции/сем., практ. у-я (%)	Съотношение теор./практ. обуч. (%)
Етнология и културно наследство РО	3	105	2700	75 : 25 : 0	83 : 17	75 : 25
Културен мениджмънт (неспец.) РО	4	135	3600	64 : 22 : 14	89 : 11	89 : 11
Културен мениджмънт (специалисти) РО	2	75	2250	50 : 35 : 15	78 : 22	78 : 21
КТКП (неспец.) РО	4	135	3600	64 : 22 : 14	89 : 11	89 : 11
КТКП (специалисти) РО	2	75	1800	50 : 35 : 15	78 : 22	78 : 22

СМКРО	2	75	1800	72 : 14: 14	86 : 14	86 : 14
СМО (неспец.)РО	4	135	2580	77 : 19 : 4	86 : 14	86 : 14
СМО (специалисти)РО	2	75	1800	72 : 28:0	86 : 14	86 : 14
УПИИДРО	2	75	2700	82 : 18 : 0	78 : 12	78 : 12
ФЛРО	2	75	1800	71 : 26 : 0	100 : 0	100 : 0
Средно	X			68 : 24 : 8	85 : 15	85 : 15

Таблица № 4.1. Научноизследователска дейност на студентите и докторантите в ПН 3.1.

Година	Вид научноизследователска дейност											
	Брой публикации/ в реферирани и индексирани и издания		Общ брой	Ср.на студент /докт.	Брой участия в научни проекти		Общ брой	Средна студент /докт.	Брой участия в научни форуми		Общ брой	Средно на студент/ докт.
	У нас	Чуж			У нас	Чуж			У нас	Чуж		
2015	20	1	21	0.228	23	21	44	0.478	107	7	114	1.239
2016	31	19 (вкл. 1 във WoS)	50	0.877	52	12	64	1.122	83	14	97	1.701
2017	22	4 (вкл. 3 в Скопус)	26	0.500	37	8	45	0.865	61	5	66	1.269
2018	36	2	38	0.730	8	5	13	0.250	35	8	43	0.862
2019	19	1 в Скопус	20	0.392	18	6	24	0.470	79	2	81	1.588
Общ брой	128	27	155	0.509	196	52	190	0.625	365	36	401	1.319

Таблица Брой публикации на преподавателите на ТД в професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата към ФИФ на ПУ

Година	Вид научни публикации										Общ брой
	Монографии		Учебници		Учебни помагала		Студии		Статии		
	У нас	Чуж.	У нас	Чуж.	У нас	Чуж.	У нас	Чуж.	У нас	Чуж.	

2015	11	-	-	-	14	-	7	15	96	26	169
2016	8	-	4	-	1	-	8	8	66	24	119
2017	9	1	7	-	1	-	7	6	73	28	132
2018	9	1	4	-	4	-	10	2	48	24	102
2019	11	1	-	-	3	-	14	3	37	29	98
2020	6	2	-	-	1	-	6	2	32	22	71
Общ брой за оценявания период	54	5	15	-	24	-	52	36	352	153	691

Бележка: Тази таблица се придружава от списък на публикациите, чиито брой е отразен в Приложение 5.09.

Таблица 5.1. Разпределение на АС в професионално направление 3.1.

№ по ред	Звено	Преподавателски състав подлъжности			Общо на ОТД	В това число	
		професор и	доцент и	асистент и		ОНС „доктор“	НС „доктор на науките“
1.	Катедра „Етнология“	1	4	4	9	7	2
2.	Катедра „Приложна и институционална социология“	2	4	3	9	9	0
3.	Катедра „Социология и науки за човека“	1	5	2	8	7	1
Общо за катедрите		4	13	9	26	23	3
4.	От други катедри и факултети	15	28	8	51	41	8
ОБЩО		19	41	17	77	64	11

Таблица: Процент на лекциите (без семинарните занятия) във всяка от специалностите, които са водени от преподаватели с дисертации или хабилитации по ПН 3.1. в бакалавърски програми на ФИФ?

Специалност	Форма на обучение	Общ брой лекционни часове (АО)	Общ брой задължителни лекционни часове с преподаватели от ПН 3.1 (АО)	Общ брой избираеми лекционни часове с преподаватели от ПН 3.1 (АО)	Общ брой факултативни лекционни часове с преподаватели от ПН 3.1 (АО)	Процентно съотношение (%)
Европеистика	Редовно бакалавър	1245	525	150	60	59.04
Етнология	Редовно бакалавър	1755	915	315	30	71.79

Културен туризъм	Редовно и задочно бакалавър	1140	480	120	30	55.26
Социална антропология	Редовно бакалавър	1515	810	300	30	75.25
Социология и науки за човека (СНЧ)	Редовно бакалавър	1515	885	300	0	78.22
Социология на правото, икономиката и иновациите (СПИИ)	Редовно обучение бакалавър	1320	765	180	90	78.41
Културна и социална антропология	Редовно обучение бакалавър	1545	1020	180	30	77.67
Културен туризъм и културно проектиране	Редовно обучение магистър	специалисти неспециалисти	330	210	30	72.73
			630	390	30	71.43
Културен мениджмънт	Редовно обучение и задочно магистър	специалисти неспециалисти	300	150	60	70.00
			600	330	90	70.00
Социоанализа и междучовешки отношения: (теория, емпирия, клинични практики)	Редовно обучение магистър	специалисти неспециалисти	360	210	60	75.00
			705	450	75	74.47
Социална медиация и комуникация	Редовно и задочно магистър	-	360	150	60	58.33
Управление на иновациите и изследователската дейност	Редовно обучение магистър	-	300	180	60	80.00
Философия и литература	Редовно обучение магистър	-	420	180	120	71.43
Европеистика	Редовно обучение магистър	-	375	225	60	76.00

Таблица: Съотношение на хабилитирани към нехабилитирани преподаватели, които водят лекционни курсове във всяка от специалностите и са с дисертации или хабилитации по ПН 3.1. в бакалавърски програми на ФИФ

Специалност	Форма на обучение	Брой хабилитирани преподаватели	Брой нехабилитирани преподаватели	Процентно съотношение
-------------	-------------------	---------------------------------	-----------------------------------	-----------------------

Европеистика	Редовно обучение Бакалавър	31	8	79.49:20.51
Етнология	Редовно обучение Бакалавър	27	8	77.14:22.86
Културен туризъм	Редовно обучение Бакалавър	20	6	76.92:23.08
Социална антропология	Редовно обучение Бакалавър	20	6	76.92:23.08
Социология и науки за човека (СНЧ)	Редовно обучение Бакалавър	23	7	76.67:23.33
Социология на правото, икономиката и иновациите (СПИИ)	Редовно обучение Бакалавър	25	6	80.65:19.35
Културна и социална антропология	Редовно обучение Бакалавър	26	6	81:19
Културен туризъм и културно проектиране	Редовно обучение Магистър	13	2	86.67:13.33
Културен мениджмънт	Редовно обучение Магистър	13	4	76.47:23.53
Социоанализа и междучовешки отношения: (теория, емпирия, клинични практики)	Редовно обучение магистър	9	3	75.00:25.00
Социална медиация и комуникация	Редовно обучение магистър	11	2	84.62:15.38
Управление на иновациите и изследователската дейност	Редовно обучение магистър	8	4	67.00:33.00
Философия и литература	Редовно обучение магистър	8	4	67.00:33.00
Европеистика	Редовно обучение магистър	10	0	100.00:00.00

Таблица 5.2. Конкурси за заемане на академични длъжности в ПН 3.1. за периода 2015 – 2019 г.

Година	Главен асистент	Доцент	Професор	Общ брой
2015	-	1	1	2
2016	3	1	2	6
2017	1	2	-	3
2018	-	-	-	-

2019	1	1	-	2
Общ брой	5	5	3	13

Таблица 5.3. Процедури за развитие на академичния състав в специалностите от ПН 3.1. 2015 - 2019 г.

Година	ОНС „доктор“	НС „доктор на науките“	Главен асистент	Доцент	Професор	Общ брой
2015	1	1	-	1	1	4
2016	-	1	3	1	2	7
2017	5	-	1	2	-	8
2018	4	-	-	-	-	4
2019	6	-	1	1	-	8
Общ брой	16	2	5	5	3	31

Таблица 5.4. Осъществена изходяща мобилност на преподаватели от професионално направление 3.1. на ФИФ за 2015 – 2019 г.

Година	Брой преподаватели	Брой мобилности
2015	9	26
2016	8	22
2017	11	24
2018	11	30
2019	19	40
Общ брой	58	142

Таблица 5.5. Обявени конкурси и приети за обучение докторанти във ФИФ за периода 2015 - 2019 г.

Година	Обявени конкурси			Приети за обучение			
	Редовна форма	Задочна форма	Общо	Редовна форма	Задочна форма	Самостоятелна форма	Общо
2015	8	2	10	10	-	2	12
2016	8	2	10	6	-	2	8
2017	18	-	18	2	-	2	4
2018	13	-	13	11	-	-	11
2019	13	-	13	7	-	1	8
ОБЩО	60	4	64	36	-	7	43

Таблица 7.1. Среден успех за професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата по специалности и общ успех за направлението

УЧЕБНА ГОДИНА	СПЕЦИАЛНОСТИ								
	БП ЕТНОЛОГИЯ	БП КТ	БП СА	БП СНЧ	БП СПИИ	МП СМО	МП УИ	МП СМК	МП КТКП
2015/2016	5.42	-	5.15	4.50	4.67	5.02	5.01	5.88	5.20
2016/2017	4.78	5.35	5.22	4.93	4.65	5.15	5.20	5.70	5.05

2017/2018	4.39	5.07	5.07	4.90	5.13	5.20	5.10	5.50	5.23
2018/2019	5.20	4.88	4.55	4.71	5.05	5.45	5.43	5.80	5.44
Общо по специалнос ти	4.95	5.10	5.00	4.76	4.87	5.20	5.18	5.72	5.23
ОБЩО ЗА ПН 3.1.	5,11								